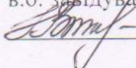

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової
освіти
протокол № 37 від 08 вересня 2020 р.
в.о. завідувача кафедри
 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 12 ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА

Освітня програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Педагогіка загальна
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	I-II семестр
Викладачі	Денисенко Вероніка В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Посилання на сайт	KSU online
Контактний телефон, месенджер	(050) 7581544
Email викладача:	veronikaden@ukr.net
Графік консультацій	Щотижня протягом модулю
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, практичні індивідуальні завдання, тестові завдання
Форма контролю	Підсумкова оцінка (1 семестр); Екзамен (2 семестр)

2.Анотація дисципліни: Навчальна дисципліна «Педагогіка загальна» є базовим курсом для оволодіння студентами – майбутніми вихователями дошкільних навчальних закладів за ступенем вищої освіти «бакалавр» спеціальними професійно-педагогічними компетентностями; для засвоєння теоретичних основ педагогіки; для розвитку критичного педагогічного мислення; для виховання професійно значущих рис особистості.

2.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета навчальної дисципліни: оволодіння студентами знаннями загальних основ педагогіки, теорії виховання, теорії навчання (дидактики) й освіти та управління навчально-виховним процесом в освітніх навчальних закладах; формування у студентів наукових основ знань, умінь та практичних навичок навчання та виховання; формування пізнавальної активності студентів; прищеплення зацікавленості науково-педагогічною проблематикою; формування вмій та навичок порівнювати та роз'яснювати взаємозв'язки між педагогічними явищами, фактами, подіями, ситуаціями; поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та збагачення їх духовної культури, розширення професійного світогляду.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення майбутніх педагогів з відповідними методами, прийомами, засобами педагогічного процесу;
- орієнтація в особливостях вікового та індивідуального розвитку дітей;
- оволодіння основами педагогічної техніки;

- формування уявлення про педагогіку як науку та її методологію;
- вивчення загальних закономірностей, принципів педагогічного процесу;
- засвоєння студентами теоретичних та практичних знань із загальних питань педагогіки, теорії виховання, теорії навчання та управління;
- оволодіння педагогічними категоріями й усвідомлення їх генезис;
- аналіз основних факторів розвитку і формування особистості;
- формування загальнопедагогічних умінь та навичок студентів;
- аналіз передового педагогічного досвіду;
- формування ідеалу педагога, виховання у майбутніх вихователів рис та якостей, необхідних для майбутньої професії;
- розширення професійного світогляду, збагачення духовної культури майбутніх педагогів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до самокритики і сприймання конструктивної критики.

ЗК-2. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій. Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

ЗК-3. Здатність до вільного спілкування і співпраці державною та рідною мовами (усно і письмово).

ЗК-4. Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

ФК-4. Здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України).

ФК-9. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти і визначати соціально-культурні передумови дошкільної освіти (педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби); знаходити типові ознаки і специфіку процесів виховання, навчання, освіти і розвитку дітей у ранньому і дошкільному віці.

ПРН 2. Розуміти, описувати і аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 7. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ЗДО і сім'ї.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4 кредити / 120 годин	I сем. – 10 II сем. – 16	I сем. – 14 II сем. – 18	I сем. – 6 II сем. – 56

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Програмне забезпечення: KSU online

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і семінарських занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. Високо цінується академічна добросовісність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно однакове ставлення.

8. Схема курсу

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.

Тема 1. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА, ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК. (лк - 4 год., сем. – 4 год., самост. – 1 год.):

1.1. Витоки педагогіки як науки.

1.2. Стадії розвитку педагогіки.

- 1.3. Предмет, завдання педагогіки.
- 1.4. Основні категорії педагогіки (виховання, навчання, освіта).
- 1.5. Система педагогічних наук.
- 1.6. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
- 1.7. Народна педагогіка у вихованні підростаючих поколінь.
- 1.8. Зарубіжні течії педагогіки.

Тема 2. РОЗВИТОК І ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ (лк - 4 год., сем. – 4 год., самот. – 1 год.):

- 2.1. Поняття розвитку і формування особистості.
- 2.2. Виховання як провідний фактор розвитку і формування особистості.
- 2.3. Роль спадковості й середовища у процесі розвитку й формування особистості.
- 2.4. Рушійні сили і закономірності розвитку особистості.
- 2.5. Роль діяльності, активності і спілкування в розвитку і формуванні особистості.
- 2.6. Вікові етапи розвитку особистості людини.
- 2.7. Аналіз зарубіжних теорій розвитку і формування особистості.
- 2.8. Народна педагогіка про розвиток і формування особистості.

Тема 3. МЕТА ТА ІДЕАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 1 год.):

- 3.1. Поняття мети виховання.
- 3.2. Загальна мета і завдання виховання.
- 3.3. Мета виховання в сучасній українській школі.
- 3.4. Ідеал національного виховання.
- 3.5. Концепція національно-патріотичного виховання в Україні.
- 3.6. Програма виховання особистості як система цілей виховання.
- 3.7. Зарубіжні напрямки педагогіки про мету виховання.

Тема 4. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВСЕБІЧНОГО І ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ (сем. – 4 год., самот. – 1 год.):

- 4.1. Мета, завдання, зміст національно-патріотичного виховання.
- 4.2. Мета, завдання, зміст розумового виховання.
- 4.3. Мета, завдання зміст морального виховання.
- 4.4. Мета, завдання зміст естетичного виховання.
- 4.5. Мета, завдання, зміст трудового виховання.
- 4.6. Мета, завдання, зміст фізичного виховання.
- 4.7. Мета, завдання, зміст екологічного виховання.
- 4.8. Мета, завдання, зміст правового виховання.
- 4.9. Мета, завдання, зміст економічного виховання.
- 4.10. Мета, завдання, зміст статевого виховання.

Змістовий модуль 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Тема 5. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 4 год., самот. – 7 год.):

- 5.1. Процес виховання, його специфіка.
- 5.2. Структурні елементи процесу виховання.
- 5.3. Рушійні сили процесу виховання.
- 5.4. Етапи процесу виховання та управління.
- 5.5. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
- 5.6. Перевиховання, його функції, етапи, принципи.
- 5.7. Результати процесу виховання, їх виявлення.
- 5.8. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 6. ОСНОВНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ І ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 6.1. Поняття про закономірності виховання.
- 6.2. Аналіз закономірностей процесу виховання.
- 6.3. Поняття про принципи виховання.
- 6.4. Характеристика основних принципів виховання.
- 6.5. Народна педагогіка про принципи виховання.
- 6.6. Шляхи реалізації принципів через зміст виховання.

Тема 7. МЕТОДИ, ПРИЙОМИ, ЗАСОБИ ВИХОВАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 7 год.):

- 7.1. Поняття про методи, прийоми, засоби виховання.
- 7.2. Класифікація методів виховання.
- 7.3. Методи формування свідомості особистості.
- 7.4. Методи формування досвіду суспільної поведінки.
- 7.5. Методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців.
- 7.6. Методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу.
- 7.7. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Тема 8. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 8.1. Розмаїття масових, групових та індивідуальних форм виховної роботи.
- 8.2. Аналіз масової форми виховної роботи.
- 8.3. Аналіз групової форми виховної роботи.
- 8.4. Аналіз індивідуальної форми виховної роботи.
- 8.5. Зміст роботи освітніх установ для дітей та юнацтва.

Тема 9. РОБОТА З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 8.1. Зміст, завдання сімейного виховання

- 8.2. Роль батька, матері у вихованні дитини.
- 8.3. Позитивний вплив бабусі та дідуса на формування особистості.
- 8.4. Причини негативного сімейного впливу.
- 8.5. Типи родин з асоціальними проявами.
- 8.6. Народна педагогіка у вихованні підростаючих поколінь.

Змістовий модуль 3. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ І ОСВІТИ (ДИДАКТИКА).

Тема 10. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 10.1. Історія становлення дидактики.
- 10.2. Роль педагогів-класиків як засновників сучасної дидактики.
- 10.3. Поняття, предмет, завдання, основні категорії, компоненти дидактики.
- 10.4. Методологія та рушійні сили процесу навчання.
- 10.5. Основні функції навчання та шляхи їх реалізації.
- 10.6. Структура діяльності педагога в навчальному процесі.
- 10.7. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності дітей.

Тема 11. ЗМІСТ ОСВІТИ В УКРАЇНІ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 11.1. Загальна характеристика змісту освіти України.
- 11.2. Вдосконалення змісту освіти відповідно до вимог Закону України «Про освіту».
- 11.3. Поняття змісту освіти, характеристика навчальних планів, програм, підручників.
- 11.4. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.
- 11.5. Аналіз змісту освіти в країнах Європи, США та Японії.

Тема 12. ЗАКОНОМІРНОСТІ, ПРИНЦИПИ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 6 год.):

- 12.1. Історія проблеми закономірностей і принципів навчання.
- 12.2. Класифікація закономірностей навчання.
- 12.3. Поняття про дидактичні принципи, правила.
- 12.4. Характеристика принципів навчання.
- 12.5. Поняття про методи, прийоми навчання, їх класифікація.
- 12.6. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
- 12.7. Методи стимулювання навчальної діяльності.
- 12.8. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.
- 12.9. Засоби навчання.
- 12.10. Вибір оптимального поєднання методів і засобів навчання.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.

Максимальна кількість балів за цей модуль – 100 балів (підсумкова оцінка за 1 семестр) складається із 7 семінарських (максимально - 70 балів), самостійного завдання (максимально – 10 балів), підсумкової роботи (максимально – 20 балів) :

Усна відповідь – 5 балів (на кожному семінарському занятті).

Виконання практичного завдання – 5 балів (до кожного семінарського заняття).

Написання термінологічного (педагогічного) диктанту – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Захист доповіді чи тематичного реферату – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Виконання завдання модулю самостійної роботи – 10 балів.

Підсумкова письмова робота за 1 модуль – 20 балів.

Максимальна кількість балів за 2 семестр – 100 балів (екзамен) складається із 9 семінарських (максимально - 45 балів), самостійного завдання (максимально – 5 балів), підсумкових робіт (максимально – 10 балів) та екзамену (40 балів):

Модуль 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Максимальна кількість балів за цей модуль – 30 балів:

Усна відповідь – 5 балів (на кожному семінарському занятті).

Виконання практичного завдання – 5 балів (до кожного семінарського заняття).

Написання термінологічного (педагогічного) диктанту – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Захист доповіді чи тематичного реферату – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Виконання завдання модулю самостійної роботи – 5 балів.

Підсумкова письмова робота за 1 модуль – 5 балів.

Модуль 3. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ І ОСВІТИ (ДИДАКТИКА).

Максимальна кількість балів за цей модуль – 30 балів:

Усна відповідь – 5 балів (на кожному семінарському занятті).

Виконання практичного завдання – 5 балів (до кожного семінарського заняття).

Написання термінологічного (педагогічного) диктанту – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Захист доповіді чи тематичного реферату – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Виконання завдання модулю самостійної роботи – 5 балів.

Підсумкова письмова робота за 1 модуль – 5 балів.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Видавничий центр Академія", 2001. - 576 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.
3. Косенко Ю.М. Загальна педагогіка: навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. – Маріуполь: ТОВ «Друкарня «Новий світ», 2008. – 280с.
4. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім.. Г.С. Сковороди. - 2-е вид., випр. і доп. - Харків: ОВС", 2002. - 400 с.
5. Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
6. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.
7. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка. Навч. посібник для студентів вищих пед. закладів освіти. – К.: Альма-Матер, 2002. – 529 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. – К.: «Академвидав», 2007. – 560с.
- 10.Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. – К.: Знання, 2007. - 358с.

Додаткова література:

- 11.Бондар В.І. Дидактика: навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. - 264 с.
- 12.Бондарчук О.І., Бондарчук Л.І. Основи психології та педагогіки. Курс лекцій. - К.: МАУП, 1999. - 168с.
- 13.Васянович Г.В. Педагогічна етика: навч. посібник. – К.: Академвидав, 2011. – 256 с.
- 14.Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навчальний посібник. - К.: Вища школа, 1995. - 237с.
- 15.Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997.-376 с.
- 16.Лозниця В.С. Основи психології та педагогіки: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2001. - 288с.
- 17.Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. - 1999 р. - 350с.

18. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. - К., 2001. - 16 с.
19. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям //Вибр твори: В 5 т. – К.: Рад. школа, 1976. – Т. 3.- С. 5-279.
20. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

INTERNET-ресурси:

21. Закон України “Про вищу освіту”. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
22. [http://pidruchniki.ws/12570107/pedagogika/pedagogika - mojseyuk nye](http://pidruchniki.ws/12570107/pedagogika/pedagogika_-_mojseyuk_nye)
23. [http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika - zaychenko ib](http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika_-_zaychenko_ib)
24. [http://pidruchniki.ws/pedagogika/pedagogika u zapitannayah i vidpovidyah - kuzminskiy ai](http://pidruchniki.ws/pedagogika/pedagogika_u_zapitannayah_i_vidpovidyah_-_kuzminskiy_ai)
25. [http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_ - _maksimyuk_sp](http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/pedagogika_-_maksimyuk_sp)